

SAŽETA INFORMACIJA O SADRŽINI INTERNIH AKATA CENTRALNE BANKE KOJIMA SE UREĐUJE ORGANIZACIJA POSLOVA IZ OBLASTI SANACIJE KREDITNIH INSTITUCIJA I RAZMJENI INFORMACIJA IZMEĐU FUNKCIONALNIH OBLASTI SANACIJE I SUPERVIZIJE KREDITNIH INSTITUCIJA

U skladu sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija (u daljem tekstu: Zakon) Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) je organ za sanaciju, ovlašćen da primjenjuje instrumente sanacije i izvršava sanaciona ovlašćenja utvrđena ovim zakonom.

U skladu sa članom 7 stav 7 Zakona, Centralna banka je dužna da na svojoj internet stranici objavljuje sažete informacije o sadržini internih akata Centralne banke kojima se uređuje organizacija poslova iz oblasti sanacije kreditnih institucija, uključujući pravila o poslovnoj tajni i razmjeni informacija između funkcionalnih oblasti sanacije i supervizije kreditnih institucija.

RAZMJENA INFORMACIJA IZMEĐU FUNKCIONALNIH OBLASTI SANACIJE I SUPERVIZIJE KREDITNIH INSTITUCIJA I PRAVILA O POSLOVNOJ TAJNI

Centralna banka je dužna da obezbijedi operativnu nezavisnost kojom se izbjegava sukob interesa pri izvršavanju ovlašćenja koje Centralna banka ima kao organ za sanaciju u skladu sa ovim zakonom i ovlašćenja koja ima kao nadležni organ za superviziju kreditnih institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija. Operativna nezavisnost se obezbjeđuje uspostavljanjem odvojenog izvještavanja i pripremanja predloga odluka i drugih akata u okviru funkcionalne cjeline za sanaciju i funkcionalne cjeline za superviziju. U skladu sa Zakonom Centralna banka je dužna da aktom o unutrašnjoj organizaciji i drugim internim aktima obezbijedi da zaposleni koji obavljaju poslove iz oblasti sanacije kreditnih institucija budu strukturno i funkcionalno odvojeni od zaposlenih koji obavljaju poslove iz oblasti supervizije kreditnih institucija i da podliježu posebnim linijama izvještavanja.

U skladu sa Zakonom Centralna banka je uspostavila organizacionu jedinicu koja se bavi poslovima iz oblasti sanacije kreditnih institucija, kao i donijela interne akte za istu, u skladu sa zakonom definisanim ovlašćenjima i obavezama.

Takođe, u skladu sa gore navedenim, Centralna banka je donijela interne akte kojom se bliže uređuje saradnja sa funkcionalnom cjelinom za superviziju u skladu sa članom 8 Zakona, koji se odnosi na obavljanje poslova iz oblasti sanacije, kao i saradnju po osnovu Zakona o kreditnim institucijama i drugih podzakonskih akata kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija.

Funkcionalna cjelina za superviziju i funkcionalna cjelina za sanaciju pružaju jedna drugoj sve informacije potrebne za obavljanje njihovih zadataka i blisko saraduju u cilju provjere da li su neki ili svi dokumenti i informacije koje su potrebne funkcionalnoj cjelini za sanaciju već dostupne.

Na osnovu Zakona o Centralnoj banci i Statuta Centralne banke, Savjet Centralne banke donio je pravilnik o tajnosti, kojim se bliže određuju podaci, informacije i dokumenti koji se smatraju tajnom, način postupanja sa tim podacima, informacijama i dokumentima, mjere njihove zaštite i postupak u slučaju njihovog nestanka ili otkrivanja.

INTERNI AKTI CENTRALNE BANKE KOJIMA SE UREĐUJE ORGANIZACIJA POSLOVA IZ OBLASTI SANACIJE KREDITNIH INSTITUCIJA

Funkcionalna cjelina za sanaciju je izradila interne akte kojim je detaljnije opisan način, proces planiranja i sprovođenja sanacije. Proces je detaljno opisan u sledećim djelovima:

- 1. Planiranje sanacije.** Definisano je sadržaj plana sanacije, očekivanja za kreditne institucije odnosno sedam dimenzija mogućnosti sanacije, opisani su elementi strategije finansiranja plana sanacije i informacije o principu NCWO (no creditor worse off) – da nijedan povjerilac nema lošiji tretman nego što bi imao da je nad kreditnom institucijom sproveden stečaj.
- 2. Otklanjanje prepreka za mogućnost sprovođenja sanacije.** Kada Centralna banka u svojoj procjeni mogućnost sanacije kreditne institucije ili grupe, identifikuje značajne prepreke za sprovođenje stečajnog postupka ili za izvodljivu i kredibilnu primjenu sanacionih ovlašćenja, ona definiše proceduralna i važna pravila i mjere za smanjenje ili otklanjanje ovih prepreka. Procedurom je opisan i definisan ovaj proces kao i specifikacije koje se primjenjuju na sve mjere uz opis detalja i okolnosti u vezi sa posebnim mjerama.
- 3. Plan reorganizacije poslovanja.** Zakon propisuje niz instrumenta i ovlašćenja kojim Centralna banka može da interveniše u neodrživoj kreditnoj instituciji. Kada Centralna banka primjenjuje instrument interne sanacije za dokapitalizaciju kreditne institucije u sanaciji, Zakon zahtijeva da sanaciona uprava imenovana za upravljanje kreditnom institucijom kreira i Centralnoj banci dostavlja plan reorganizacije poslovanja koji kreditnim institucijama vraća dugoročnu održivost.
- 4. Operativni kontinuitet u sanaciji.** Operativni kontinuitet u sanaciji se odnosi se na sposobnost da se sa operativnog stanovišta efikasno primijeni strategija sanacije i, shodno tome, stabilizuje i restrukturira banka. Aktom su opisana očekivanja od kreditnih institucija za ovaj dio kao i operativno uputstvo za identifikaciju i mapiranje međusobne povezanosti relevantnih usluga (ključne i osnovne usluge kreditne institucije).
- 5. Smjernice o određivanju kada bi likvidacija imovine ili obaveza u stečajnom postupku mogla imati neželjen uticaj na jedno ili više finansijskih tržišta.** Ove smjernice postavljaju tri elementa koja bi Centralna banka trebala uzeti u obzir pri procjeni tržišne situacije za predmetnu aktivu i potencijalnih direktnih i indirektnih efekata na finansijska tržišta:
 - a) da li je tržište za tu vrstu aktive adekvatno;
 - b) uticaj raspolaganja ovom aktivom na tržišta na kojima se njima trguje;
 - c) situacija na finansijskim tržištima i direktni i indirektni efekti umanjavanja vrijednosti tržišta za ovu aktivu.

Za svaki od ovih elemenata, smjernice utvrđuju listu faktora koje bi Centralna banka trebala procijeniti, sa posebnim osvrtom na rizik od dodatnog pritiska na cijene i izazivanja zaraze (eng. *contagion*).

- 6. MREL - Minimalni zahtjev za regulatornim kapitalom i kvalifikovanim obavezama.** Minimalni zahtjev za regulatorni kapital i kvalifikovane obaveze (MREL) postavljaju organi za sanaciju kako bi osigurali da kreditna institucija u svakom trenutku održava dovoljan nivo kvalifikovanih instrumenata kako bi olakšala primjenu odabrane i, ako je primjenjivo, alternativnih sanacionih strategija. Centralna banka bi trebala procijeniti iznos MREL-a potreban za pokrivanje gubitaka i, gdje je potrebno, dokapitalizovati kreditnu instituciju nakon sanacije, što bi trebalo biti povezano sa zahtjevima kapitala na going-concern osnovi.

7. **Ključne funkcije.** Kontinuitet ključnih funkcija kreditne institucije u sanaciji jedan je od glavnih ciljeva sanacije. Cilj mu je zaštititi finansijsku stabilnost i realnu ekonomiju, te zato igra ključnu ulogu u procesu planiranja oporavka i sanacije. Ključne funkcije mogu uključivati usluge depozita, pozajmljivanja i kreditiranja, usluge plaćanja, kliringa, kastodija i poravnanja, aktivnosti finansiranja tržišta (eng. wholesale funding markets activities) i aktivnosti na tržištu kapitala i investicione aktivnosti. Priručnik u ovom dijelu definiše korake u procjeni važnosti (kritičnosti), kao i detaljnije smjernice o identifikaciji ključnih funkcija i ključnih zajedničkih usluga.
8. **Pojednostavljene obaveze (eng. simplified obligations).** Sanaciona funkcija i supervizorska funkcija mogu odlučiti da primjene pojednostavljene obaveze za kreditne institucije za koje se, s obzirom na kriterijume, utvrdi da nisu sistemske i čije propadanje i naknadno likvidiranje u stečajnom postupku ne bi vjerovatno imali značajan negativan efekat na finansijska tržišta, na druge kreditne institucije, na uslove finansiranja ili na širu ekonomiju. Opisane su detaljnije smjernice za primjenu pojednostavljenih obaveza kao i procjenu javnog interesa.
9. **Planovi oporavka.** Cilj planiranja oporavka, kako je utvrđeno Zakonom o kreditnim institucijama, je utvrđivanje mogućnosti za održavanje ili obnavljanje održivosti i finansijskog stanja kreditne institucije ili grupe kada je izložena ozbiljnom stresu. Kriterijumi za procjenu plana oporavka trebali bi zato obezbjediti da plan odgovara subjektima koje pokriva i da plan i opcije identifikovane u njemu mogu biti održivi i mogu se sprovesti u dogledno vrijeme.
10. **Smjernice u vezi sporazuma o finansijskoj podršci grupe.** U ovom poglavlju su definisane generalne smjernice sporazuma o finansijskoj podršci u okviru grupe, kao i o njihovom obliku i uslovima objavljivanja.
11. **Minimalni set informacija o finansijskim ugovorima koji se trebaju sadržati u detaljnim evidencijama finansijskih ugovora.** Centralna banka zahtijeva od kreditnih institucija da održavaju detaljne evidencije finansijskih ugovora na osnovu minimalnog skupa informacija o tim ugovorima. Sanaciona funkcija i supervizorska funkcija i pored toga mogu zahtijevati dodatne informacije u vezi finansijskih ugovora, kada je to potrebno kako bi se obezbjedilo sveobuhvatno i efikasno planiranje sanacije.
12. **Priručnik za procjenu u svrhu sanacije kreditnih institucija.** Ovaj dokument ima za cilj pružiti dovoljno detaljan pregled odabranih aspekata metodologija procjene koji bi se mogli koristiti prilikom sprovođenja procjene u skladu sa pravnim i regulatornim okvirom EU. Priručnik za procjenu razvijen je uzimajući u obzir međunarodne standarde i prakse procjene, kao što je trenutna verzija Međunarodnih standarda procjene (eng. International Valuation Standards – IVS) koje je izradio Savjet za međunarodne procjene vrijednosti (eng. International Valuation Standards Council – IVSC), neobavezujući iako važan izvor referenci o najboljim tržišnim praksama, kao i relevantnu međunarodno priznatu literaturu.